

25 let ZB NOV Jugoslavije

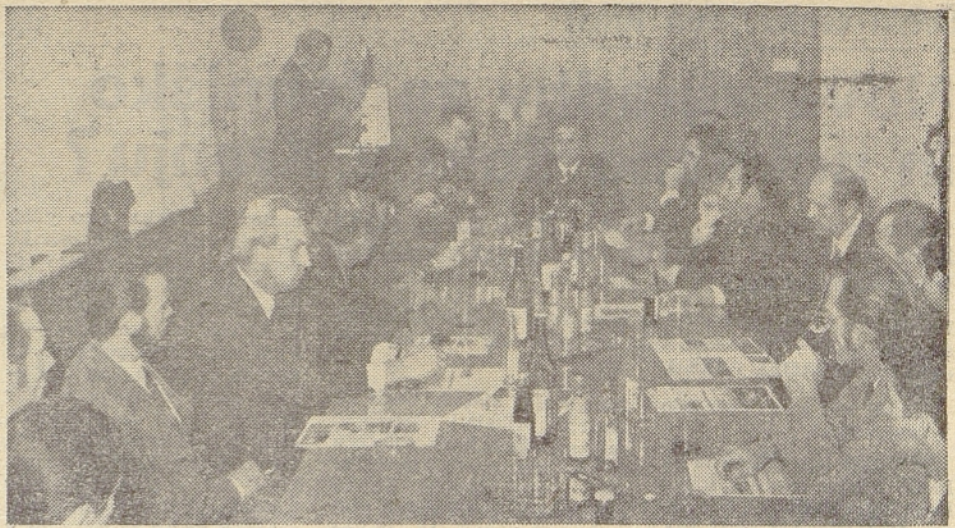
Tovariš Tito je pred 25. leti dal pobudo za ustanovitev Zveze borcev narodno-osvobodilne vojne Jugoslavije, ki naj bi v sebi združila vse, ki so se z orožjem v roki, ali kakorkoli borili v času naše osvobodilne borbe in ljudske revolucije.

Zveza borcev NOVJ naj bi predvsem varovala pridobitev našega osvobodilnega boja, ljudske revolucije, ki smo jo plačali s tolikimi žrtvami naših narodov. Varovala naj bi tudi v krvavi vojni skovano in prekaljeno bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti. Nadaljnja, pomembna in odgovorna naloga, naj bi bila skrb za udeležence narodnoosvobodilnega boja, za njihov socialni, gmotni položaj in za položaj v razvijajoči se socialistični Jugoslaviji, kakršnega so si s svojim sodelovanjem v NOV zagotovili. Pa ne samo borcem, skrb Zveze borcev NOVJ naj bi veljala tudi invalidom, otrokom padlih borcev in njihovim družinam, da njihove žrtve ne bi bile pozabljene in ne bi ostali prizadeti v primerjavi z ostalimi delovnimi ljudmi.

Ze bežen prelet teh petindvajset let obstoja in delovanja Zveze borcev NOVJ lahko zgovorno dokaže, da je bila pobuda predsednika Tita utemeljena in, da je ZB v vseh dosedanjih obdobjih našega naglega razvoja in dogajanja, dostojno odigrala svojo pomembno vlogo, opravila obsežno delo in ob vseh, najbolj značilnih mejnikih našega povojnega obdobja nudila neomajno in odločno podporo Zvezi komunistov Jugoslavije.

Takšna je in ostaja še naprej, saj je danes naloga vse družbe, s tem pa tudi vseh nekdanjih borcev in njihovih združenj, da se intenzivno in vsakodnevno prizadevajo za nadaljnje razvijanje samoupravnih odnosov, za uveljavljanje odločujoče vloge delavskega razreda v naši družbi.

Revolucionarna preteklost, neizčrpne izkušnje iz narodnoosvobodilne vojne in predanost socializmu so članstvu Zveze borcev NOV vse to obdobje dajale moči in poleta, s katerim smo premagovali mnogotere težave in ovire na poti k socializmu. Zveza borcev NOVJ je z vsem tem v naši stvarnosti opravila veliko dela in ob njenem srebrnem jubileju ji iskreno čestitamo z željo, da bi še naprej, kot neomajen čuvar pridobitev naše revolucije in podpornik ZKJ sodelovala pri oblikovanju naše socialistične skupnosti.

Predstavniki celjskega podjetja EMO so imeli po ogledu Elektromehanike in filma o Iskri krajše razgovore s predstavniki tovarne že v Kranju

Predstavniki podjetja EMO Celje v Iskri

V torek, 3. oktobra, je obiskala Iskra 15-članska delegacija predstavnikov uprave, samoupravnih organov in družbeno-političnih organizacij podjetja EMO iz Celja. Družno s predstavniki združenega podjetja Iskra in Iskra Commerce so si gostje najprej ogledali proizvodnjo v tovar-

ni električnih aparatov v Ljubljani in se nato odpeljali na ogled tovarniškega kompleksa Iskre na Stegnah.

Pozneje so si ogledali kranjsko Elektromehaniko. Ob tej priložnosti so gostom zavrteli tudi film o Iskri, nato pa so nadaljevali pot v Železnike,

kjer so si ogledali še proizvodnjo v tovarni elektromotorjev. Po končanem ogledu so v Škofji Loki predstavniki EMO Celje in Iskre sedli k razgovoru, v katerih naj bi si gostje še izpopolnili vtise o Iskri, ki so si jih nabrali pri ogledu naštetih delovnih organizacij ZP ISKRA.

Intenzivne priprave za uveljavitev ustavnih amandmajev

Poslovni odbor ZP in delavski svet ZP sta na obeh zadnjih zasedanjih razpravljala o predlogu Tez za uveljavitev ustavnih amandmajev v Iskri, jih sprejela kot izhodišče za dokončno oblikovanje predloga in samoupravnih sporazumevanj in organizacijskih rešitev. Komisija je zadožlena, da izdela prečiščena besedila in organizacijske rešitve ter jih posreduje celotnemu kolektivu.

V Iskri smo za uveljavitev ustavnih amandmajev končali prvo fazo tega dela, ki je zajemala predvsem razčiščeva-

nja koncepta osnovnih izhodišč v celotnem združenem podjetju ISKRA. Vodili so se intenzivni razgovori glede

formiranja temeljnih organizacij združenega dela in združevanja temeljnih organizacij združenega dela. S konkretnimi rešitvami prednjačijo »Elektromehanika«, »Elementi« in »Avtomatika«. Te organizacije so razčistile svoje koncepte glede pristopa in ciljev in že izdelale prve predloge tako organizacije kakor tudi samoupravnega dogovarjanja za združevanje. Na nivoju združenega podjetja je bila formirana strokovna skupina z nalogo, da izdela teze za uveljavitev ustavnih dopolnil s konkretnimi predlogi samoupravnih odnosov in organizacije združenega podjetja.

Ta komisija je izdelala svoj prvi osnutek Tez za uveljavitev ustavnih amandmajev v ZP Iskra ter prejela že prve kritične pripombe in stališča PO ZP. Na osnovi tega je poslovni odbor oz. po njegovem pooblastilu gen. direktor imenoval štiri strokovne delovne skupine z nalogami, da podrobneje obdelajo problematiko Iskrine banke in finančno funkcijo v ZP, Iskra Commerce in ekonomsko funkcijo, ZZA ter raziskovalno funkcijo in skupino za izdelavo projekta formiranja podjetij kot asociacij temeljnih organizacij združenega dela. Določen je bil rok in program dela teh delovnih skupin.

Tovarna Elektromehanika v Kranju je bila v soboto, 29. septembra prvič v svoji zgodovini odprta javnosti. Zamisel je izredno uspela, saj si je ta dan tovarno ogledalo prek 4.000 obiskovalcev (Več o tem na straneh 4. in 5.)

Nova zgradba za tehniško in poklicno šolo v Kranju?

Stiska narekuje nove prostore — Nova stavba naj bi imela zmogljivost za 850 do 900 učencev v enainpolizmanskem pouku

Na vprašanja našega sodelavca odgovarja direktor Iskrinega šolskega centra in predstojnik tehniške šole v Kranju — dipl. inž. **GABRIJEL PERKO**

Je bil vpis v tehniško šolo zadovoljiv?

Za šolsko leto 1972/73 je bilo na Iskrini tehniški šoli v Kranju razpisano po 30 učencev za 3 oddelke: šibki tok, jaki tok in strojni. Prijavilo se jih je okrog 110. Precej odklonjenih se je naknadno vpisalo v poklicno šolo. Vpis je bil letos manjši kot lani. Smatramo, da bo tak vpis tudi naslednja leta. Letos je na tehniški šoli 352 učencev v 13 oddelkih (šibki tok 118, jaki tok 101, strojni 133). Zaradi prostorske stiske teče pouk od 6. ure, kadar je praktičen pouk, teorija pa od 7. do 20. ure. Razredi so zelo polni, saj je navzočih po 33 in celo 35 učencev naenkrat, ker ni prostora, da bi vsak razred delil v dva oddelka.

Stiska v šolskih prostorih kaže, da so potrebne večje kapacitete. Slišati je, da pripravljate neke načrte. Bi lahko povedali, če je to le govorjenje oz. želja, ali pa se na novo stavbo resno misli?

Že nekaj časa vodimo razgovore z Obč. skupščino Kranj in Elektromehanika za gradnjo novih prostorov za tehniško in poklicno šolo v Kranju. Letos je s strani Republiške izobraževalne skupnosti dana možnost, da dobimo 30 % dotacije, če ustanovitelj preskrbi 70 % fin. sredstev. Načrt imamo, oz. je to projekt šole v Velenju, ki je sicer osvojen kot tipiziran objekt za srednje strokovne šole. Skupna vsota gradbenega dela in inštalacij bi po zdajšnjih računih znašala 1 milijardo 100 milijonov S din brez opreme. Kapaciteta nove šole je predvidena za 850 do 900 učencev v enainpolizmanskem pouku. Sedaj imamo kompletan dvoimzanski pouk, situacija takega pouka pa je nemogoča. Statistika, ki je na razpolago kaže, da bi kapaciteta nove stavbe zadostovala za precejšnjo dobo. V novem centru bi bili nekoliko povečani tudi prostori za dopolnilno izobraževanje.

Letos so se v časopisih večkrat pojavili razpisi, da potrebujete nove učne moči. Koliko se jih je na razpise odzvalo?

Glede učiteljskega kadra smo v določenih težavah, saj se je na razpise prijavil samo en inženir iz Trbovelj, seveda pa bi moral preskrbeti družinsko stanovanje. Učne ure smo zaradi pomanjkanja kadra morali razdeliti med zunanje sodelavce, le-ti pa za

radi svojih stalnih služb ne morejo prihajati dopoldne, zato se vežejo le za določene dni, s čemer nastopajo težave pri sestavi urnika. Veliko problemov povzročajo tudi osebni dohodki. Na žalost moram reči, da imamo letos v šolskem centru manjše kot lani. Temu botruje sporazum, ki za srednje šole ni bil dobro rešen in nastopajo resne kadrovske težave. Sporazum tudi ne dopušča, da bi iz lastno ustvarjenih dohodkov v delavnica in pri dopolnilnem izobraževanju — torej pri večjem angažiranju ljudi izplačevali stimulacije, zato imamo v primerjavi z lanskim letom le 95 % dohodka. Tako imajo pri nas predavatelji z visoko izobrazbo, to so filozofi, profesorji, inženirji povprečje 2700 din mesečno.

Vse kaže, da se malo diplomantov tehniške šole odloči za zaposlitev v Iskri. Kje je vzrok?

Diplomanti tehniške šole se v glavnem odločajo za študij na višjih in visokih šolah. Po podatkih, ki jih imamo se približno 80 % diplomantov odloči za nadaljnji študij, ostali pa se zaposlujejo po celi Gorenjski. Verjetno je, da se najmanjše število diplomantov odloči za Elektromehaniko. Kje so vzroki ne bi mogel reči. Osebnim menim, da za industrijo ni dobro, če se srednji kadri takoj in v takem številu odločujejo za nadaljnji študij, saj imajo poklic, zato bi bilo boljše, da se najprej zaposlujejo v industriji in se morda pozneje odločijo za študij.

Po informacijah je Iskrina poklicna šola v Ljubljani zaradi odvzema najetih prostorov prenehala s samostojnim delom in se priključila Izobraževalnemu centru Litostroj. Je bila priključitev že izvršena in kje je sedaj učni kader?

Poklicna šola v Ljubljani je s 1. septembrom prenehala biti delovna oz. organizacijska enota ŠC, saj je v celoti že v organizacijskem sestavu Izobraževalnega centra Litostroj. Učenci za kovinarske poklice se že od lanskega šolskega leta in tudi letos šolajo v imenovanem centru, medtem ko so učenci za elektro poklice trenutno še v stavbi na Linhartovi cesti v starih prostorih, ker še ni dograjen predviden objekt ob Litostroju. Ta je v delu in bo predvidoma končan (po pogodbi) oktobra, v kar pa nekoliko dvomim. Verjetno bo kakšen

mesec zaostanka, zato predvidevam, da se bo v začetku decembra tudi ta elektro oddelek preselil. Splošno gradbeno podjetje Grosuplje, ki je lastnik teh prostorov — z njim smo imeli pogodbo do meseca julija za leto 1972 — nam grozi s tožbo, vendar upamo, da bo do preselitve, ki si jo tudi sami želimo, potrpehli. Kader, ki je bil na poklicni šoli v Linhartovi je v glavnem prešel v Litostroj, nekateri pa so se zaposlili v organizacijah ZP Iskra v Ljubljani. Menim, da je bilo kadrovsko vprašanje v redu rešeno.

Kakšna je povezava ŠC Iskra in IC Litostroj?

Povezava Šolskega centra Iskra in Izobraževalnega centra Litostroj po pogodbi še vedno obstaja. V času investicije celotno finančno politiko oz. vsa sredstva zbira ŠC Iskra, plačujejo vse situacije, pa tudi vračanje kreditov bo teklo prek ŠC Iskra. Pri nadaljnjem poslovanju bomo imeli še vedno močne stike v tem, da ŠC Iskra preskrbi učence za vsakoletni vpis in vodi nadzor, zato posamezne delovne organizacije ZP Iskre v Ljubljani zadevno ne poslujejo z IC v Litostroju, ampak s ŠC Iskra. -Fi-

ZK mora povečati vpliv

Centralni komite je 28. septembra na svoji 28. seji pod predsedstvom predsednika Franca Popita razpravljal o tem, da brez sposobnih in politično močnih ljudi ni družbenega napredka, zaradi česar mora družba in še zlasti zveza komunistov imeti potreben vpliv pri izbiranju ljudi na odgovorna delovna mesta. Tem pomembnim vprašanjem so bila posvečena izvajanja mnogih govornikov, ki so sodelovali v razpravi.

Z enako zavzetostjo pa je centralni komite razpravljal tudi o poročilu komiteja univerzitetne konference ZKS o idejno-političnih vprašanjih na ljubljanski univerzi.

Na dopoldanskem delu seje CK ZKS, ki se je našel na uresničevanje nalog ZKS s področja kadrovske politike v graditvi samoupravnih družbenih odnosov je imel uvodni referat predsednik kadrovske komisije CK ZKS Janez Strniša, dopolnil pa ga je še sekretar iste komisije Tomaž Tomažin, v razpravo pa se nato posegli še Franc Razdevšek, Jože Drnovšek, Vlado Janežič, Miran Potrč, Silva Jereb, Ivan Dolničar, Milena Stifter, Peter Toš, Polde Kejžar, Slavko Soršak in Ljubo Pipan.

Na popoldanskem delu 28. seje CK ZKS je po uvodnem referatu sekretarja univerzitetne konference ZK Gojka Staniča, začel razpravo Vinko Hafner, sekretar mestne konference ZKS Ljubljana, ki je govoril o problemu združitve mestne in univerzitetne organizacije ZKS ter o vprašanju socialne strukture študentov na univerzi. Vinko Hafner zaupa v združitve mestne in univerzitetne organizacije ZKS v enotno telo, saj bi tako druga na drugo lahko odločneje vplivala. Govoreč o socialni strukturi študentov na univerzi pa je sekretar mestne konference ZKS med drugim dejal: »Ne gre za to, da bi ustvarjali poseben sloj delavskega izobraženstva, pač pa za to, da okrepimo vpliv tistih struktur, ki jim dajemo največ poudarka in, ki v sebi nosijo najbolj napredne socialne težnje.«

Oba dela 28. seje CK ZKS zajemata aktualno in pomembno vsebino, vendar pa do konca seje niso bili s tem v zvezi sprejeti konkretni sklepi, ker so se člani CK ZKS odločili predlog sklepov o kadrovski politiki še izpopolniti s pripombami z razprave in ga nato obravnavati ponovno na naslednji seji centralnega komiteja.

Kako je z mladimi v tovarni

Predstavniki družbeno-političnih organizacij razpravljali o položaju mladih v tovarni

Na pobudo predsedstva TK ZMS ELEKTROMECHANIKA ISKRA Kranj so se v četrtek, 28. septembra v dvorani delavskega samoupravljanja zbrali predstavniki tovarne in družbeno-političnih organizacij. Namen njihovega razgovora je bila kritična ocena dosedanjega dela mladinske organizacije, obenem pa so posamezni predstavniki podali predloge za nadaljnje vključevanje mladih v družbeno-politično življenje v tovarni.

V uvodni besedi je predsednik mladinske organizacije ELEKTROMECHANIKE govoril o dosedanjem bolj ali manj uspešnem delu mladinske organizacije. Poudaril je, da smo pomemben uspeh dosegli z vključitvijo mladih v samoupravne organe, saj je danes v vseh samoupravnih telesih vključenih kar sedemindeset mladincev. Izrazil je tudi zadovoljstvo, da so k tej akciji pristopile tudi vse ostale družbeno-politične organizacije v tovarni.

V razpravi je bilo izrečenih nekaj kritičnih besed o delu mladine v tovarni. Prisotni so se strinjali z ugotovitvijo, da

se pri delu z mladimi ponavljajo stare napake. Zato je nujno potrebno spremeniti metode dela in jih prilagoditi sodobnim zahtevam časa. Dejstvo je, da so mladi že takoj v začetku zaposlitve v tovarni prepuščeni samim sebi, zato je potrebno ta problem reševati takoj pri sprejemu v delovno razmerje, ne pa, da opravimo samo formalnosti, potem pa se zadovoljimo z mislijo, češ, saj se bodo že sami znašli. Spremeniti moramo odnos do mladega delavca in mu omogočiti vključitev v samoupravni mehanizem in delo družbeno-političnih organizacij. Predvsem gre za odnos neposredno predpostavljenih ljudi do mladega delavca, ki prvič vstopa v proizvodni proces. Metode dela teh ljudi so največkrat zastarele in niso dorasle miselnosti mladih ljudi, kar v prvi vrsti odvrne mladega človeka od kakršnekolik aktivnosti, razen one nujne, ki je potrebna za njegovo eksistenco. Po drugi strani pa tudi družbeno-politične organizacije premalo ali pa skoraj nič ne skrbijo za svoj podmladek in bodoče kadre.

Vse skupaj nam na koncu daje stanje, kakršno je danes, ko nemočno vzdiguemo roke s precej patetično ugotovitvijo: Saj ni nobene zainteresiranosti med mladimi! To pa vsekakor ni rešitev. Prav tako ne moremo napraviti vsi odgovornost mladinski organizaciji na ramena in samo od nje zahtevati ustrezne rešitve, kajti mladina je le del samoupravne skupnosti in prav ta skupnost mora reševati njene probleme.

Nadalje so bili udeleženci sestanka mnenja, da moramo mladino usmeriti na tista interesna področja, ki jo zanimajo, kar bi nedvomno mnogo doprineslo k nadaljnjemu razvoju naše tovarne. Omenjena so bila tri interesna področja: tehnično, politično in ekonomsko področje, kjer bi zainteresiranim mladincem posredovali znanje, ki bi pripomoglo k njihovi afirmaciji in preprečilo samogibno dviganje rok ob važnih odločitvah v delovnem kolektivu.

Na koncu so se predstavniki družbeno-političnih organizacij sporazumeli za nadaljnje sodelovanje pri vključitvi mladih v proizvodni in samoupravni proces, kar je že pri akciji vključevanja mladih v samoupravne organe pokazalo precejšen uspeh.

Jože Poglajen

V avgustu presežen obseg proizvodnje za domači trg

Proizvodnja je v mesecu avgustu potekala še vedno v znamenju letnih dopustov, kar je sicer tudi predvideval dinamični načrt proizvodnje. Zato je bil načrtovani obseg nižji kot v ostalih letošnjih mesecih, vendar za malenkost višji kot v prejšnjem mesecu. Ocenjevali smo sicer, da bi na račun nedokončane proizvodnje iz julija načrt lahko uspešno izpolnili ali celo preseglji, toda to se nam ni posrečilo in tako smo zaostanek v kumulativni celo za malenkost povečali.

Mesečni dinamični načrt celotne proizvodnje smo dosegli s kazalnikom 98,14, s tem pa je bila kumulativna dosežena s

97,30%. Od tega je bila mesečna naloga za domače tržišče sicer rahlo presežena, saj je na tem področju kazalnik 101,86. Zaostajamo pa precej v kumulativni izpolnitvi, kjer je bilo doseženo le 95,41% načrtovanega obsega proizvodnje. Nasprotno pa je pri izpolnjevanju nalog na področju izvoza, kjer smo v mesecu avgustu izpolnili le 70,91% načrtovanega obsega, v kumulativni pa imamo s kazalnikom 110,34 še kar soliden naskok.

Po posameznih skupinah izdelkov smo do konca meseca avgusta izpolnili proizvodni načrt z naslednjimi kazalniki:

Skupina izdelkov	Kazalnik izpolnitve načrta	
	avgust	kumulativna
A. domači trg		
stikalni aparati	30,06	123,50
ind. elektronske naprave	69,12	78,53
zašč. releji, elem. avtomatike in signalno varnostne naprave	120,77	94,42
rezervni deli, usluge	11,69	158,39
skupaj domači trg	101,86	95,41
B. Izvoz		
ind. elektronske naprave	8,97	137,27
zašč. releji, elem. avtomatike in signalne naprave	89,54	104,62
skupaj izvoz	70,91	110,34

V skupini stikalnih aparatov je v kumulativni tudi manjši nenačrtovani izvoz, katerega z načrtom ne moremo primerjati, je pa za nekaj deset odstotkov povečal skupni kazalnik izvoza.

Takšno, dokaj različno izpolnjevanje proizvodnega načrta po posameznih panogah izdelkov je bilo v avgustu prav izrazito, vendar pa v precejšnji meri pogojeno z zunanjimi vzroki. Izvoz v nekatere zahodne države je bil zaradi avgustovskih počitnic tam skoraj v popolnem zastoju, prav tako pa tudi dotok naročil. Počitniško razpoloženje pa je vplivalo tudi na oskrbo z reprodukcijskim materialom, ki je nekoliko bolj zašepala, čeprav je res, da je bil hkrati oslabljen tudi pritisk in potrebe v tej smeri. Poleg načrtovanega izpada zmogljivosti zaradi letnih oddihov delavcev je neznatna ohladitev v avgustu močno in nepričakovano prinesla dodatne izpade zmogljivosti zaradi močno povečanega bolniškega staleža, kar je občutno vplivalo na normalni potek proizvodnje, posebno na montažnih linijah.

Analiza vseh teh vzrokov in predvidevanje vseh teh elementov načrtovanja zmogljivosti bo pač naloga pri sestavljanju letnega proizvodnega načrta za naslednje leto, v letošnjem pa bomo morali »napako« popraviti z zvišano produktivnostjo in z dodatnim delom v nadurah. Če bomo hoteli doseči letni proizvodni načrt v celoti, bomo morali v preostalih štirih me-

secih leta delati po okrog 9,65% letnega obsega proizvodnega načrta, kar pomeni približno 10% več, kot smo doslej dosegli v najugodnejšem mesecu leta. To pa ne bo lahka naloga, vendar pa ni nedosegljiva, če bodo vse službe, ki proizvodnjo pripravljajo, oskrbujejo in usmerjajo, opravile svoje obveznosti v celoti in pravočasno.

Pri tem moramo opozoriti predvsem na problematiko orodij, ki ob naglem povečanju obsega proizvodnje vse bolj in bolj izstopa v ospredje in deluje kot zaviralni faktor že v sedanjem trenutku. Vse prepogosto namreč nastajajo zastoji v montaži zaradi pomanjkanja lastnih polizdelkov, kar je posledica nizke zmogljivosti ali pa izrabljenosti in s tem v zvezi nastopajo pogostni kvari na orodju. Tudi zmogljivost remontna orodja je že dokaj kritična, kar vse zavira tudi vse prej dobro opravljeno delo, od tehnologije, načrtovanja, oskrbe z reprodukcijskim materialom do organizacije proizvodnje.

Problematika pomanjkanja orodij ali pa njihova zastarelost je toliko bolj kritična, ker na tem področju niso možne hitre in improvizirane rešitve. Ciklus od konstrukcije zahteva svoj čas, katerega pravzaprav lahko rešujemo samo s povečanimi zmogljivostmi doma, ali v uslugah druge, ne moremo pa ga bistveno skrajšati v njegovem absolutnem trajanju. Tega se

moramo temeljito zavedati in tako tudi ukrepati! Zato resna odločitev v reševanju tega vprašanja ne trpi nobenega odloga. Posebno ker vemo, da v letu 1973 želimo povečati obseg naše proizvodnje še za okrog 24%. In to predvsem pri naši množični proizvodnji, ki je še najbolj vezana na tekočo oskrbo s celotnim gradivom, tako s kupljenimi deli, kot tudi z lastnimi polizdelki. Predvsem pri slednjem pa ne bi smeli nikoli zatajiti!

Do konca leta nam tako ostaja zelo malo časa. Če želimo letošnji proizvodni načrt izpolniti in v naslednjem letu opraviti še precej večje naloge, je rešitev nakazanih problemov orodij temeljna zahteva pripravljalcev naše proizvodnje in vseh neoprednih proizvajalcev. —L—

»Elektromehanika« Kranj

Močan vpliv ZK

Na vprašanja UREDNISTVA odgovarja sekretar ZK v kranjski tovarni — ing. STANE MIHALIC

Kako Zveza komunistov v kranjski tovarni sodeluje s samoupravnimi organi?

ZK sodeluje s samoupravnimi organi tako, da posega v razprave in daje predloge na sejah poslovnega odbora oz. delavskega sveta in v komisijah, ki jih imajo organi upravljanja, predvsem pa s tem, da že pri samih volitvah predlaga čim več članov ZK v samoupravne organe. Ob večjih problemih, ki nastajajo v tovarni oz. ob sprejetju raznih pravilnikov, kot so o delitvi osebnih dohodkov, pravilniku o delovnih razmerjih, o družbenem standardu itd., naš komite daje konkretne predloge. Največkrat se zgodi, da so naša prizadevanja in obrazložitve tako močne in utemeljene, da samoupravni organi dostikrat

Z oktobrom izplačevanje OD delno prek hranilnih knjižic

Podobno kot že v nekaterih delovnih organizacijah, tudi v organizacijah združenega podjetja Iskra, so se tudi v naši tovarni usmerniških naprav v Novem mestu pred časom odločili, da bodo del osebnih dohodkov zaposlenih začeli s mesecem oktobrom izplačevati prek hranilnih knjižic. Za to so jih pripravili izkušnje drugod in tako je delavski svet tovarne sklenil to novost, ki nedvomno ima določene koristi, tako za delavca, kot tudi za delovno organizacijo, vpletati.

Za delno izplačevanje osebnih dohodkov zaposlenih prek hranilne knjižice so izdelali naslednji kriterij: delavec z

najnižjimi dohodki do 800 din na mesec bodo celotni znesek še naprej izplačevali v gotovini, delavcem s prejemki do 1.200 din, bodo vlagali na hranilne knjižice 200 dinarjev, onim z osebnimi dohodki do 2.000 dinarjev pa vse kar prejemajo nad 1.000 dinarjev. Tisti, katerih osebni dohodek znaša od 2.000 do 3.000 dinarjev, bodo prek hranilne knjižice nakazovali vse nad 1.200 dinarjev, tistim z osebnim dohodkom nad 3.000 dinarjev pa vse nad 1.500 dinarjev.

Za tak način delitve so se odločili zdaj v začetku, pozneje pa bodo morda našli drugega, če se bodo za to pokazale potrebe.

mi organi. Lahko navedete konkreten primer?

Mi smo v zadnjem času ves svoj vpliv zastavili vprašanju obrata, ki ni izvrševal plana proizvodnje. Zahtevali smo, da se izplačajo vodilnim delavcem OD po pravilniku oz. če se stanje ne popravi, tudi režijskemu kadru, ker kratkomalo ni denarja oz. ne bi bilo prav, da bi celotna tovarna nosila breme izpada nekega obrata. Smatram, da bo to ugodno vplivalo, v nasprotnem primeru pa bi moral z izplačevanjem OD po pravilniku preiti na celoten kolektiv obrata. Informirali smo ljudi o stanju in o posledicah. Smatram, da je nekaj krivde tudi drugod, predvsem zaradi financ, reprodukcijskega materiala itd. Obrat je zadevno dobil nalogo, da čimprej pripravijo analize, kje so vzroki takega stanja. Menim, da bo to kmalu izdelano, nam pa bo tudi jasno, kje so zarodki in kje so vzroki, ki jih je treba odpraviti ali pa podvzeti kakšne ostrejšje ukrepe.

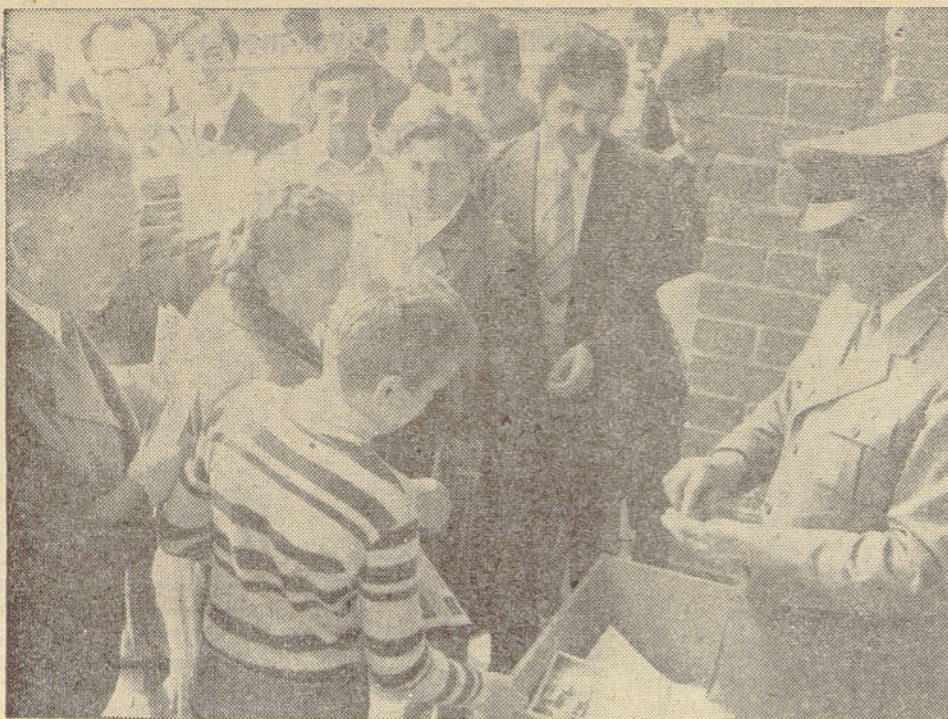
Kakšno je sodelovanje s sindikalno in mladinsko organizacijo?

Imamo dobro sodelovanje s sindikatom. Vse večje akcije, ki se odvijajo v naši tovarni, predlagamo in zagovarjamo skupaj. Tudi z mladino imamo določena sodelovanja, predvsem s predsedstvom, največ pa s predsednikom. Pri mladini moramo najti metode in načine, kako

Govorili ste o problemih, ki jih ZK načinja in rešuje skupaj s samoupravnimi

(Dalje na 6. strani)

Pri vratarju kranjske tovarne so obiskovalci prejeli Iskrin znak in ličen barvni bilten — TO JE ISKRA ELEKTROMEHIKA

vo, ki še ne vemo kaj in kam bi...«

Večina mladih je bila podobnega mnenja, le eden izmed vprašanih je dejal, da ga sicer tovarna zanima, njegova želja pa je, da bi postal filozof. Na tem področju namreč lahko uporabljáš fantazijo do fahntastičnih zaključkov...«

Tudi prav, sem si mislil, kdo bo kratil mladim življenjski polet, za nas je važno, da tudi take, ki so se odločili za drugo pot, zanima delo v tovarni.

»Hopla«, je dejal moški, ki mi je nehote stopil na nogo. Ko je videl beležnico, je dejal: »Ste od časopisa?...«

»Da, ampak ne od zunanje- ga, pač pa od glasila »Iskra.«

»No, potem pa kar napišite, da nam je »grozno« všeč, da si lahko ogledamo proizvodnjo in seveda izdelke v tovarni. Jaz sem sicer kmet, pa me vse zanima. Veste, imam otroke, ki jih zanima- jo le stroji pa elektrika in novotarije. Ne vem, če bo kdo ostal doma. No, če pa bo, mu pa tudi ne bo škodil

kakšen poklic. Iskra je blizu, Morda se otroci odločijo prav za Iskra.«

Posebno veselje so ta dan doživeli tudi mnogi zaposleni, ko so jih po imenu klicali otroci, žene, možje ali sorodniki. Marsikdo je ta dan prvič videl, kje dela oče, brat, sestra ali pa že njihovi sinovi in hčere. Tudi za te ljudi je bil to dan izrednega zanimanja za delo v Iskri.

Izredno število mladih priča o velikem zanimanju mladine za delo v Iskri

Prek 4000 obiskovalcev v kranjski Iskri

ZAMISEL, NAJ BO TOVARNA ENKRAT NA LETO ODPRTA JAVNOSTI, JE V CELOTI USPELA

Sobota, 30. septembra je bila za kranjsko »Iskra« nekaj nevsakdanjega. Prvič v 26-letni zgodovini te tovarne so se vrata odprla na stečaj vsem, ki so si želeli ogledati proizvodne obrate.

Iskra se je odprla javnosti z vsem srcem, da je lahko množicam pokazala delo nenehnih prizadevanj vseh članov kolektiva, pa tudi tistih, ki so v tem obdobju soustvarjali, pa jih ni več, ker so odšli v zasluženi pokoj ali pa so se za vedno poslovili od nas.

To je Iskra Elektromehani- ka — je pisalo v ličnem barvnem biltenu, ki je v besedah in slikah približal bralcem kranjsko Iskra. Od 9. do 13. ure so neprekinjeno prihajali obiskovalci, posebni vodiči pa so jih vodili po planirani poti skozi produkcijo, galvaniko, montažo števecv, telefonskih naprav in rotacijskih strojev. Seveda so bili vsi obiskovalci sproti seznanjeni s potekom proizvodnje in prav zaradi tega so si lahko obiskovalci ustvarili mnenje o delu in proizvodnji največje organizacije v Iskrini skupnosti.

Pomčal sem se med udeležence, prisostvoval raznim razgovorom, pa tudi sam sem

vprašal mnoge, kaj menijo o tem, kar so videli. Največ sem se pomudil pri mladih, ki še niso v službi in si svoj bodoči poklic še zamišljajo. Videl sem, kako je mlad fant bujnih las, rjavih in bistrih oči dolgo ogledoval razne naprave in montažne dele v ATN.

»Ti je všeč?« sem ga vprašal.

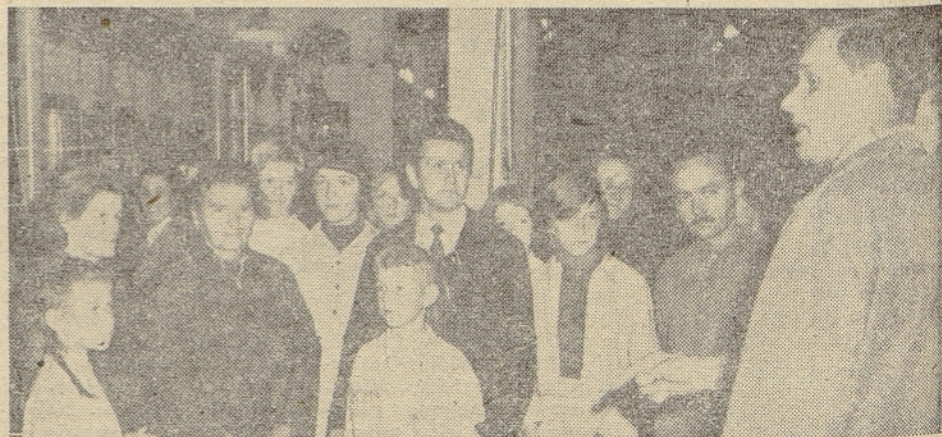
»O, da... Prvič gledam te stroje, naprave in izdelke. Veste, elektrika me zanima. Da je Iskra tako velika, nisem vedel. Ze eno uro sem tu, pa še nisem vsega videl.«

»Kakšen poklic si boš izbral?«

»Elektrika, je moj konjiček. Najbrž bom električar.«

»Si sam, ali vas je prišlo več?«

»O, več, več. Kasneje se dobimo, pa se bomo pogovorili. Ampak, to hočem reči, da je »prima«, ko lahko gledaš, kaj in kako delajo v tovarni. Posebno za mlade je to zanimi-

Obiskovalci so pozorno poslušali razlago o poteku proizvodnje, da so lažje sledili ogledu proizvodnih enot

Najlepša srečanja pa so bila z upokojenci Iskre. Koliko ponosa je bilo v njihovih očeh. Kako slovesno so bili napravljeni in s kakšnim zanimanjem so si vse ogledovali: predvsem novosti in pa montažne prostore v novi stavbi ATN. »To so Iskraši, sem si dejal, »ti ljudje so bili in bodo del Iskre, ki so jo videli ob njenem nastanku, z njo rasli, se razdajali in ji pomagali pri današnji rasti.«

»Kako je kaj z novo stavbo na Laborah?« so spraševali.

»Raste, konec decembra bo otvoritev.«

»Koliko je zdaj zaposlenih?«

»Blizu 6.000.«

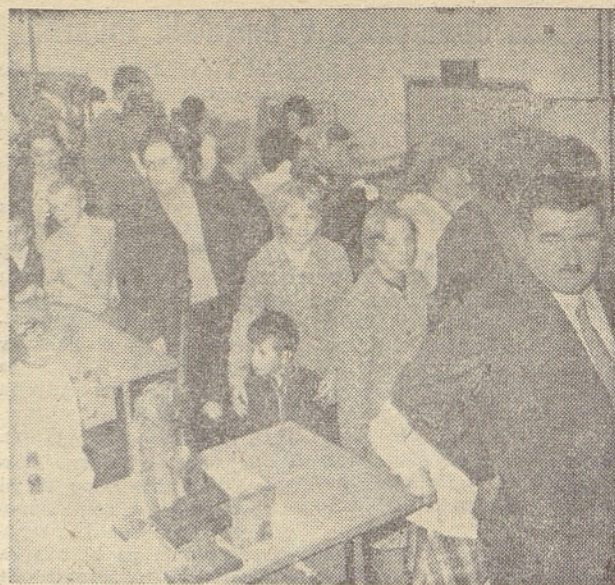
»Ej, Iskra raste, raste. To beremo v glasilu. Vse preberemo, vse nas zanima... Da, to je naša Iskra!«

Skoraj se zasveti v očeh... Ganotje, ponos, up, veselje;

vse je bilo zapisano v tej mehki in vlažni svetlobi, ki priča o zvestobi Iskri.

Prek 4.000 obiskovalcev v Iskri priča, da je bil ta dan, ko je bila Iskra odprta javnosti, potreben. Iskra vabi, Iskra odpira vrata, Iskra nudi zaposlitev. Pomen Iskre dokazuje množica obiskovalcev, neprecenljivo je to tudi za mlade in za Iskro, saj se bodo mnogi prav zaradi tega zaposlili v Iskri. To je bila živa in neposredna propaganda, ki bogati interes, ki rodi sadove.

Za uspeh dan množičnega obiska v Iskri gre pohvala vsem organizatorjem in vsem tistim, ki so pri tem aktivno sodelovali. Splošen uspeh, je tudi njihov uspeh. Kolektiv kranjske Iskre je s tem dnevom ponovno dokazal visoko zavest pripadnosti Iskri.

Prek 3 ure so se vrstile skupine obiskovalcev, zato je moč reči, da je bilo zanimanje za Iskro izredno

Vsaki skupini (po 15 oseb) je bil dodeljen vodič, ki je obiskovalce seznanjal z načinom organizacije proizvodnje

Izredno zanimanje za razne faze montaže. Vodič (desno) tolmači skupini potek dela

Uvajanje procesnih računalnikov in sistemov v jugoslovanski prostor

Iskra — Zavod za avtomatizacijo v Ljubljani se je zelo zgodaj vključil na tržišče digitalnih avtomatov in sistemov.

Zahteve o procesni obdelavi podatkov so izredno hitro porasle. Zato je bil v ZZA organiziran oddelek za obdelavo podatkov (RSAE-454) pod vodstvom **SLAVKA GORENCA**, el. ing., ki je na vprašanja **UREDNIŠTVA** dal naslednje odgovore:

Obdelava podatkov je relativno širok pojem v kateri se specializira oddelek za obdelavo podatkov?

Res je. Imenovani oddelek se ukvarja z načrtovanjem procesnih sistemov, zato bi bilo pravo ime »oddelek za procesne sisteme«. Pravzaprav je ožja specializacija skoraj

nemogoča. Danes so računalniki dostopni že visoko stopnjo uporabe. Vsak želi proces, pa naj bo to kakršenkoli, čim bolj natančno nadzorovati, saj mu to prinaša neposredne finančne koristi, kar je za rentabilno poslovanje nujno potrebno. Oddelek obdeluje predvsem probleme informacij na področju energitike, to je:

- transformatorske postaje,
- hidro in termoelektrarne,
- proizvodnja naftnih polj,
- nadzor nad distribucijo elektrike, nafte in plina,
- dispečerski centri,
- izmenjava podatkov med procesnimi računalniki,
- problemi sigurnosti delovanja računalniško vodenih sistemov in

— razvoj novih sistemov (hardware — software).

Prav majhen korak je do nadzora kakršnegakoli procesa, ki ga je smiselno nadzorovati s procesnim računalnikom, če je natančno definiran matematični model sistema.

Kako rešujete probleme v zvezi s kadri, ki je kot je znano pereč problem v Iskri?

Pri dobivanju strokovnih kadrov nimamo več dosti problemov. Organizacijsko-kadrovska služba v ZZA (štipendisti itd.) uspešno rešuje ta problem. Oddelek ima 45% sodelavcev s fakultetno izobrazbo, po osnutku plana kadrov do l. 1975 pa naj bi jih imel 85%. Tako visok odstotek inženirskega kadra je nujno potreben zaradi teže

problemov na procesnem področju.

Zavod kot raziskovalna organizacija v združenem podjetju Iskra je namenjena za razvoj sistemov za Iskrine tovarne. Vemo, da za to področje sedaj ni specializirana nobena od Iskrinih tovarn. Kdo vam potem financira razvoj?

Vsak dober gospodar razmišlja o svoji perspektivi, ker smo v Združenem podjetju Iskra dolžni razmišljati tudi za področje procesnih sistemov. Slej ko prej bo imelo vsako gospodinjstvo neke vrste procesni računalnik. Taka so gibanja oz. načrtovanja v bolj razvitih državah; mi pa hitro hodimo z njimi. Kaj to lahko v perspektivi pomeni za Iskro je danes že težko definirati. Vsekakor pa letno 4.000.000 N din ne bi bilo za celotno Iskro velik problem, da se to

panogo (razvojno) postavi na trdna tla.

Financiranje s strani Iskre ni rešeno. Menim, da je eden od osnovnih razlogov trenutno stanje na tržišču, ki še ne sili nikogar znotraj Iskre v relativno velike investicije, tako razvojne kot proizvodne. Pravzaprav je to problem programske usmeritve Iskre, ki bo, upam, kmalu uspešno rešen. Oddelek je v letu 1972 financiran:

- SBK 18%,
- kupci (izven Iskre) 82%.

Kakšno je stališče prodajne organizacije Iskra Commerce do tega področja?

Pismenega oz. uradnega stališča do tega področja nimam. Kljub temu pa kaže največ zanimanja direkcija »Avtomatike«. Z njimi največ sodelujemo. Sodelovanje se razvija dokaj dobro, kljub temu, da predstavlja realizacija na tem področju danes

Glede na to, da dela v naši tovarni elektronskih instrumentov v Horjulu v pretežni meri mlad delovni kolektiv, je povsem razumljivo, da je v tovarni leto za letom veliko novih prosilcev za stanovanje, ki si skušajo čim prej uresničiti željo po lastnem domu. Ob takem stanju stanovanjskega vprašanja zaposlenih kljub še tako dobri volji ni mogoče hitro in učinkovito rešiti, ker so za to pač potrebna dokajšnja denarna sredstva, le-ta pa so seveda vselej omejena in zato silijo vsako delovno organizacijo v postopno uresničevanje na tem področju zastavljenih ciljev.

Pa kljub temu reševanju stanovanjske problematike v horjulski tovarni posvečajo vso možno pozornost. Stanovanjska komisija je, upošte-

vajoč vse okoliščine in pogoje posameznih prosilcev, sestavila prioritarno listo prosilcev in po njej bodo ob razpoložljivih možnostih reševali najbolj pereče prošnje.

Tovarna v Horjulu je letos vezala pri banki za stanovanjsko varčevanje svojih prosilcev 340.000 dinarjev lastnih sredstev. Ta sredstva je vložila za prvih sedemnajst, najbolj opravičenih prosilcev, v naslednjem letu pa bo v ta namen vložila še nadaljnjih 90.000 dinarjev.

To je bil doslej menda največji prispevek tovarne elektronskih instrumentov, da bi v njem čim prej rešili stanovanjsko problematiko zaposlenih, seveda pa bi bila za učinkovitejše reševanje še preostalih vložnih prošenj potrebna veliko večja finančna sredstva.

Močan vpliv ZK

(Nadaljevanje s 3. strani)

jih pridobiti za večje sodelovanje in jih zainteresirati za aktivnejše delo.

Koliko članov šteje ZK v kranjski tovarni in kako se mladi vključujejo v partijo?

V Iskri je okrog 300 članov ZK. Menim, da jih je pre malo. Mi smo komaj letos uspeli, da se je začelo članstvo številčno popravljati in to v pozitivnem smislu. Bilo je nekaj izstopov, prirastka pa ni bilo. En vzrok je v tem, da mladina ni dala tistega kadra, kot smo ga pričakovali, drugi vzrok pa je v tem, ker smo pred leti hoteli partijo postaviti na teren. Dve leti smo porabili v tovarni, da je partija dobila ovorno veljavo in da so komunisti spoznali, kje morajo delovati in delati. Zato smo sedaj začeli dobivati nove člane. Računam, da

bo letos sprejetih še 15. Drugo leto se bo ta številka prav gotovo povečala, jasno pa, da se bomo tudi mi komunisti več angažirali, da bo interes mladim za vstop v ZK večji. Pretežno se pogovarjamo z mladimi proizvajalci, ker je treba tudi strukturo preveriti.

Ali je vpliv ZK v kranjski tovarni dovolj opazen?

Vpliv ZK v kranjski tovarni je močan, ne trdim pa, da je dovolj močan. Mislim, da manjka komunistom večji del informacij. Informativnost moramo izboljšati, če hočemo, da bo tudi sodelovanje boljše. Podatke o planih in raznih ukrepih moramo pravočasno dobivati. Vse kaže, da bo z dobro vpeljavno informativno službo, ki bo v tovarni intenzivneje začela z delom s 1. januarjem, tudi ta problem rešen.

ABC

le majhen delež celotne realizacije direkcije.

Kakšna je razvojna problematika?

Tehnično-tehnološko smo zreli za razvoj lastnega računalniškega sistema, vendar smo morali zaradi trenutne investicijske nezainteresiranosti Iskre ubrati krajšo pot. Izdelali smo analizo (F faza) proizvajalcev procesnih računalnikov, katerih centralne enote bi lahko uporabili kot sestavni del našega sistema. Glavni parametri pri izbiri so bili:

- dober oz. za naš namen uporaben hardware,
- razmerje med tehnično vrednostjo in ceno računalnikov,
- tehnološko tehnični koncept,
- reference na procesnem področju,
- standardni software,
- asortiman in kompatibilnost (software-hardware).

Začeli smo z razvojem potrebnega hardware in procesnega software — Iskra sistem DL 690. Za centralno enoto smo vzeli PDP 8/L, E in PDP 11.

Za večje procesne sisteme smo se odločili za: CDC 1700, IMB model 7, PDP 15. Za tri sisteme smo se odločili zato, ker to zahteva trg.

Razvili smo sistem z uporabo integriranih vezij v mehanskem sistemu ASEA COMBI/FLEX.

Sistem DL 690 je koncipiran kot univerzalni sistem za kontrolo manjših in srednje velikih procesov, in sicer v: elektroenergetiki, naftni industriji, prometu (ceste, ladje), industriji (kontrola proizvodnje — železarne, kemične industrije) itd. Nekih večjih razvojnih tehničnih problemov ni. So kot povsod finančni problemi, ki pa sem jih že omenil.

Ali res nočejo fantje biti kovinarji?

V letošnji 35. številki Iskre je objavljen še kako aktualen intervju s tovarišem Tiseljerjem iz SC v Kranju pod naslovom »Deficitni poklici: strugar, rezkalec, strojni ključavničar.«

Problematico pomanjkanja kvalificiranih kovinarjev čutimo še posebno »na terenu«, po tovarnah. Kje je vzrok, da je tako majhno zanimanje za ta poklic? Pri nas (ELEKTROMOTORJI) smo imeli letos razpisanih 17 štipendij za poklicno šolo, na razpis se je javilo le 6 kandidatov. Zanimiva je primerjava: za srednjo šolo je bilo le 7 razpisanih štipendij, kandidatov pa 11. Zakaj je tolikšna razlika v zanimanju za poklice, ki so si po nivoju in stroki zelo blizu?

Eden prvih vzrokov je gotovo tretiranje tehnik kot nekaj višjega od kvalificiranega delavca, ki je še vedno fizično v kontaktu z materialom in izdelki, ki jih poklic-

no izdeluje. Ni tu samo vprašanje dohodka. V naši tovarni so si dohodki tehnikov in kvalificiranih delavcev zelo blizu. Gre bolj za fiksno idejo, da je tehnolog, projektant, ali če hočemo tehnični risar »gospod«. Pogoji dela so vsaj na videz veliko lepši. Tehnik sedi za risalno desko, za pisalno mizo ali pa je med nižjim vodečim kadrom. Strugar, ključavničar ali rezkar pa so v težkih delovnih pogojih: ropot, umazanija, olje, prah.

Morda pa so kovinarski poklici pre malo znani? Največkrat se zadovoljimo z razpisom v časopisu in si zadovoljno manemo roke, da smo opravili svoje. Če nam manjka kadra, bomo morali scé: po sodobni reklami: televiziji, radiu, plakatih. Katera od naših tovarn je lani povabila 8. razred na ogled tovarne? Smo mladim fantom in dekletom pokazali, kaj bi lahko

delali, kako, na katerih strojih, pod kakšnimi pogoji in kakšne perspektive imajo, če postanejo kovinarji? Zdi se mi, da je to še zelo neobdelano področje in da smo vse pre malo naredili za poklicno usmerjanje. Premalo je tudi povezave s šolo, ki nam pravilja bodoči kader. Zadnjič sem bil na naši osnovni šoli, pa nimajo v fizikalnem kabinetu razen enega našega motorčka niti enega našega izdelka, čeprav imamo še kopico artiklov, ki bi jim pri pouku prav prišli. Po mojem mnenju je posebno v manjših krajih, kjer imajo tovarne »kadrovske interesne področje« le na prostoru ene ali dveh osnovnih šol, najboljša propaganda za deficitarne poklice direkten kontakt z učenci. Povabili so jih v tovarno, pokazali bodoče delo. Potrebna je reklama v šolskem časopisu in s plakati. Seveda pa tega ne bo znelog sam šolski center. Treba bo pomoči vseh zainteresiranih tovarn in njihovih služb.

Seveda pa je eden resnih problemov nagrada. Učenec v prvem letniku večših ne dobi niti toliko nagrade, kolikor da za avtobus. Srednješolec dobi precej več. Vazjen je tudi osebni dohodek. V naši tovarni imamo nekaj tehnikov, ki bi jih nujno rabili na mestih za katera imajo izobrazbo. Pa nočejo z delovnih mest kvalificiranih delavcev, ker imajo tam po dolgotrajnih izkušnjah precej večje dohodke kakor — tehniki začetniki.

Tudi tu končno obvelja komercialno načelo: »daj-dams«

Frnek Kotar

ISKRA — Zavod za avtomatizacijo Ljubljana, Tržaška c. 2

išče in vabi k sodelovanju
VOJDO RAČUNOVODSTVA

ekonomista ali ekonomistko z visoko ali višjo izobrazbo

OPIS DELA: vodstvo celotnega računovodstva. Usmerjanje in nadzor nad delom vodij posameznih knjigovodstev. Sestavljanje periodičnih obračunov, letni zaključni in dr.

Osební dohodki po dogovoru.

Vse kandidate bomo povabili na osebni razgovor, da jih seznanimo z delom in pogoji.

Lastnoročno napisane vloge pošljite na naslov: Iskra — Zavod za avtomatizacijo, kadrovska služba, 61001 Ljubljana, Tržaška c. 2.

Organizacijsko (notranje) je oddelék razdeljen na pet skupin: projektivno prodajna (koncepti sistemov), razvoj software (vodja skupine dipl. ing. Dušan Ranč), razvoj hardware, konstrukcija in dokumentacija, izdelava prototipov, montaže in servis.

Vsaka skupina ima svoje obveznosti. Način dela je skupinski. Pogodbene obveznosti izpolnjujemo 100% tako glede rokov kot kvalitete. Prepričan sem, da nam kupci zaupajo, kar se mi zdi trenutno najvažnejše.

Kakšne bi bile lahko neposredne koristi iz tega področja za Iskrine tovarne?

Pričakovati neko veliko serijsko proizvodnjo na tem področju je danes nemogoče. Trenutno je realizacija procesnih sistemov pretežno lahko bi rekli umsko delo, ki se ga še ne da materializirati v

taki obliki, da bi lahko stekel na tekočem traku. Vsak sistem je individualen in v večini primerov ni ponovljiv (programsko). Velike možnosti bi lahko bile, če se na nivoju Iskre doseže odločitev za samo en tip mehanskega sistema, ter kolekcijo digitalnih enot, ki bi jih lahko v pretežni večini vsi uporabljali. Na ta način bi res lahko stekla serijska proizvodnja sestavnih delov, pa tudi sistemov. Iskrine tovarne, ki so tehnološko dozorele, da lahko uporabijo računalniški sistem za kontrolo proizvodnje pa že lahko koristijo usluge našega oddelka takoj.

Bi nam povedali nekaj o perspektivnih nalogah za področje procesnih sistemov?

Izdelujemo projekt računalniško vodenega sistema za distribucijo el. energije mesta Zagreba. Imamo zahtevo za ponudbo sistema dispe-

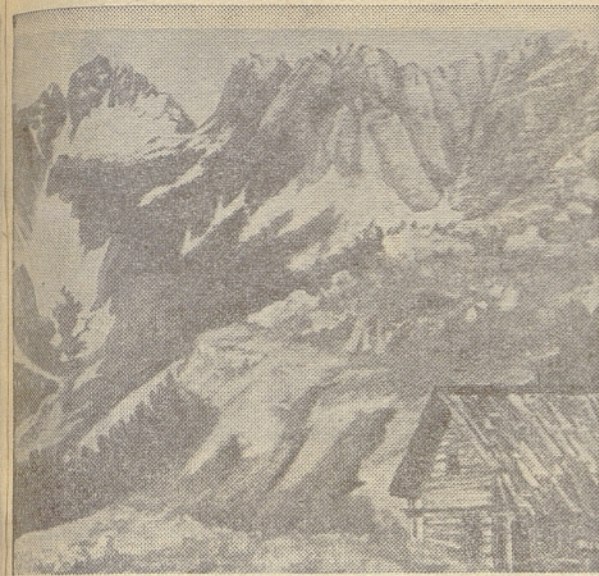
činga Elektroprivrede Zagreb. Imamo razgovore za izdelavo projekta računalniškega nadzora el. energije na področju Dalmacije.

Kakšni so vaši doseženi rezultati?

Naročila smo izvršili za Elektro Celje (ISKRA-DL68), Elektro Ljubljana (ISKRA-DL68), Elektra, Zagreb (ISKRA-DL68), Elektro Maribor (ISKRA-DL68 in DL84), INA - Zagreb (ISKRA-DL 691). Letos delamo za EGM Maribor (CDC-SC 1700), naročila pa imamo tudi za Elektro Kranj (DL 691), in Elektro Makedonija (NRRR DL 691).

Za zaključek naj povem, da ima danes Iskra vodilno mesto pri realizaciji procesnih sistemov v Jugoslaviji, tako po številu instaliranih sistemov, kot po težavnosti stopnji. Pri tem so upoštevani domači in tuji konkurenti. Upam, da bomo znali to v bodoče tudi obdržati.

Ijice, 7 skulptur in 40 otroških slik iz Disneyevega sveta.

Z vsem naštetim pa še ni konec Markove dejavnosti. Uspešno se uveljavlja namreč tudi z restavriranjem raznih kipov, križev in starega pohištva. Tudi v tem najde kanček možnosti za svoje duhovno izživiljanje. Doslej je restavriral tudi že tri cerkvene oltarje: v Sentjoštu, Smrečju in Zavrtaču.

Marko Kavčič pa se udinja tudi v amaterski gledališki dejavnosti. Je namreč režiser pri KPD »Ivan Cankar« v Sentjoštu, ki je dal doslej že vrsto solidnih uprizoritev. Lani si je njihova igralska družina z igro »Tolmun in kamen« osvojila prvo mesto v občini. Marko Kavčič pri teh igrah prevzema režijo, hkrati pa je tudi scenarist. Scene pripravlja tudi za vse igre, ki jih pod režijo Franca Končana izvaja v Horjulu. Prav čudno pa bi bilo, če Marko ne bi sodeloval tudi v domačem pevskem zboru v Sentjoštu, zaradi česar se je pač moral odpovedati aktiv-

Odjuga

Gledališka komuna

Upravi Slovenskega narodnega gledališča in Opere sta prišli spomladi letošnjega leta na idejo, da ustanovijo skupaj z delovnimi organizacijami — GLEDALIŠKO KOMUNO.

Namen komune je, da organizirano čimbolj približa gledališko kulturo neposrednemu proizvajalcu. Ustanovna skupščina gledališke komune v Ljubljani je bila 20. oktobra, kjer je bilo iz predstavnikov delovnih organizacij in vodstva gledališča in opere izvoljeno vodstvo komune, predsednik delovnih organizacij pa so podpisali ustanovno listino. Vse delovne organizacije, ki so članice gledališke komune so obvezne vplačati dogovorjen letni znesek,

za celotno vplačilo pa prejmejo gledališča in Opere sta prišli spomladi letošnjega leta na idejo, da ustanovijo skupaj z delovnimi organizacijami — GLEDALIŠKO KOMUNO.

Te usluge so v obliki ključnih predstav, abonmajskih predstav, dajanja kulturnega programa na posebnih slovesnostih v delovnih organizacijah, izposojanje kostumov in ostale opreme za amaterske gledališke skupine, objava propagandnega materiala v gledaliških listih in plakatih, itd. ZP Iskra je tudi podpisnica ustanovne listine gledališke komune. Svoj prispevek, ki ga je v ta namen dalo, bo koristilo prek abonmajev, katere bomo razdelili med štipendiste Iskre in bo koristila propagandne objave v gledaliških listih. Dodatno o tem bomo še pisali v teku gledališke sezone.

NAGOVR PREDSEDNIKA SINDIKALNEGA ODBORA ZP ISKRA

Dragi ustvarjalci in prijatelji gledališke kulture!

Delovni kolektiv ISKRE je počaščen, da lahko sodeluje pri tej svečanosti, ki pomeni rojstvo nove gledališke komune in kjer smo odkrili spominske kipe dvema velikima dramskima umetnikoma, Janezu Cesarju in Stanetu Severju.

Komaj dobrih sto let je minilo od začetka slovenskega dramskega društva. Od tistih prvih začetkov dramske umetnosti je v sto letih slovenska Talija prehodila pot, za katero so mnogi narodi potrebovali stoletja. Po svojih dosežkih in umetniški moči sega danes v evropski vrh.

Slovensko gledališče je vedno bilo bela krizantema na prsih naše kulture in je še danes nosilec kulturnih potreb naše samoupravne družbe. S svojo polno krivno angažiranostjo opravlja tudi danes pomembno poslanstvo v borbi proti dehumanizaciji porabniške družbe.

Obstoj in prihodnost vsake kulture je neogibno vezana na harmoničnem sožitju vseh plasti naroda: v tem primeru vas, ki ustvarjate kulturne vrednote in nas, ki izdelujemo materialne dobrine.

Iskreno želimo, da bi nova gledališka komuna v celoti izpolnila plemenita pričakovanja. In ko se klanjamo spomnu obeh velikih interpretov gledališke umetnosti, z zaupanjem gledamo v vas nadaljevalce umetniške moči polpretekle generacije. Prepričani smo, da bosta oba lika samo spodbuda k še večjim umetniškim dosežkom.

Jalovec

Slikar — samorastnik

Za današnjo številko smo izbrali Marka Kavčiča, vodjo skladišč in odpreme v naši tovarni elektronskih instrumentov v Horjulu. Radi bi povedali vse o njegovem slikarskem delu, pa še o mnogočem, za kar kljub delu in skrben za svojo petčlansko družino, še vedno najde čas.

Marko Kavčič se je s čopitjem in platnom srečal pred petnajstimi leti.

Začel je, tako kot mnogi drugi, mladi in neizkušeni, ki pa v svoji notranjosti vendarle slutijo, da bi lahko tem notranjim čutenjem lahko dali določeno podobo. Začel je plaho, nekam boječe, pa vendar iskajoče in iskajoče je njegovo slikanje še danes. Sam pravi, da se še vedno boječe, da še vedno njegove slike nimajo tistega, za vsakega ustvarjalca značilnega izraza. Že od prvih poskusov slikarskega ustvarjanja sem, Marko Kavčič najrajši posega po motivih iz narave. Tu najde neizčrpane možnosti in tudi narava ga nadvse privlači, zato med njegovimi dosedanjimi platni, prevladujejo motivi iz narave. Odločil se je za olje in tej odločitvi ostaja zvest.

Doslej je Marko Kavčič nastal že blizu sto slik, za katere vlada precejšnje zanimanje. Dobrih deset izmed teh slik, je poklonil prijateljem in znancem, ostale je prodal, vendar kot pravi za ceno, ki je komajda pokrila dejanske stroške. Pa vendar je zadovoljen predvsem pa, ker jih imajo ljudje radi. Nič čudnega potem, če je ne-

kaj njegovih platen odšlo celo daleč po svetu, čez veliko lužo — v Kanado, Avstralijo, ZDA in Južno Ameriko. Tja so jih odnesli domačini iz horjulске doline.

Doma iz Sentjošta nad Horjulom, izhaja iz štirinajstčlanske družine, sam pa ima tudi že štiri otroke. Marljiv in vesten v službi, sodeluje tudi v sindikalni organizaciji v tovarni ter v njenem delavskem svetu. Pri njem pa se zbirajo še štirje mladi, ki z Markom tvorijo nekak likovni krožek. Prihaja rezbar, učiteljica — amaterska slikarka, tu pa se porajajo tudi gobelini in otroške risbe.

Prvič je Marko Kavčič v klubski sobi Kulturno-prosvetnega društva Horjul leta 1965 imel samostojno razstavo, na kateri je razstavil 32 slik. Istega leta je razstavjal tudi v domačem kraju, Sentjoštu, kjer je ob otvoritvi gasilskega doma pokazal 36 svojih del. Markove slike smo srečali tudi na letošnji razstavi amaterskih likovnikov Iskre v Horjulu, 15. avgusta pa je skupno s člani krožka pripravil razstavo tudi v domačem Sentjoštu. Tu je razstavil deset novejših platen, razen tega pa je bilo na razstavi videti še 11 slik učite-

Kosec

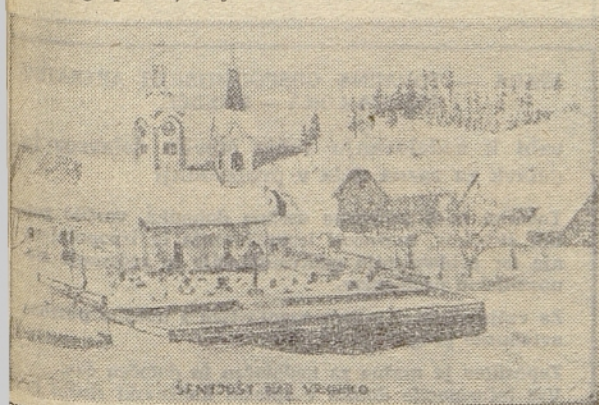

Kavčičev poskus abstraktnega slikanja — CIVILIZACIJA

nemu sodelovanju v horjulskem moškem pevskem zboru.

K vsemu naštetemu pa smo dolžni dodati še, da je Marko Kavčič tudi navdušen odbojkar in smučar, saj ga vsako leto srečujemo na Iskrih letnih ali zimskih športnih igrah.

Skratka — Marko Kavčič, slikar-amater, se po delu ukvarja s tolikšnimi dejavnostmi in na tolikšnih toriščih, da se marsikdaj celo sam vpraša, odkod dobi čas, da vse to zmore. Toda, žilav je in vztrajen in prav v tem je morda jedro tega, da si za vse to najde dovolj časa.

Slika njegovega rojstnega kraja — Sentjošta

Štipendisti!

Obveščamo vse štipendiste ZP Iskra, ki so zainteresirani za ogled gledaliških predstav v Drami in Operi v Ljubljani, da imamo na razpolago večje število abonmajev reda A, B, D in F. Štipendisti lahko dobijo abonmaje brezplačno, če se prijavijo v Referatu za štipendije, Ljubljana, Trg prekomorskih brigad 1, najkasneje do 12. oktobra 1972.

Referat za štipendije

ISKRA — TOVARNA RADIJSKIH SPREJEMNIKOV SEŽANA V ZP ISKRA KRANJ

razpisuje prosta delovna mesta:

- 1. VODJA PROIZVODNJE OJACEVALNIH NAPRAV**
Pogoji:
Visoka ali višja elektrotehniška ali strojna izobrazba s 3 letno tehnološko prakso, ali srednja elektrotehniška izobrazba in 8 let prakse od tega vsaj 3 leta v tehnologiji;
- 2. VODJA RAZVOJNEGA ODDELKA**
Visoka ali višja šola elektrotehniške šibkotočne smeri, 3 leta primerne prakse;
- 3. RAZVIJALEC I**
Visoka ali višja šola elektro smeri, 3 leta prakse, ali srednja šola elektro smeri, 5 let prakse;
- 4. RAZVIJALEC II**
Višja šola elektro smeri, 3 leta prakse, ali srednja šola elektro smeri — šibki tok, 4 leta prakse;
- 5. RAZVIJALEC III**
Srednja šola elektro-šibki tok, 3 leta prakse, ali KV radiomehanik, 6 let primerne prakse;
- 6. TEHNOLOG ZA OJACEVALNE NAPRAVE**
Višja šola elektro ali strojne smeri, 3 leta primerne prakse, ali srednja šola elektro ali strojne smeri, 8 let primerne prakse;
- 7. KONSTRUKTOR RAZVOJNEGA ODDELKA**
Višja šola elektro ali strojne smeri, 3 leta primerne prakse, ali srednja šola elektro ali strojne smeri, 8 let primerne prakse;
- 8. MERILEC TRANSFORMATORJEV**
Srednja izobrazba elektro smeri šibki tok, 1 leto prakse, ali KV radiomehanik, 4 leta prakse;
- 9. MERILEC I RA**
Srednja izobrazba elektro smeri šibki tok, 1 leto prakse, ali KV radiomehanik, 4 leta prakse;
- 10. MERILEC MEHANSKI**
Srednja izobrazba strojne smeri, 1 leto prakse, ali KV delavec strojne stroke, 4 leta prakse;
- 11. MERILEC II ELEMENTOV**
Radiomehanik z visoko kvalifikacijo, ali radiomehanik s kvalifikacijo in 3-letno prakso;
- 12. KONTROLOR KASET**
KV mizar s 3-letno prakso;
- 13. REFERENT PRODAJE II**
Srednja šola ekonomske ali tehniške smeri, 2 leti prakse, ali VK delavec z 2-letno primerno prakso;
- 14. SALDOKONTIST**
Srednja šola ekonomske smeri, 1 leto prakse, ali nepopolna srednja šola, 2 leti prakse;
- 15. ADMINISTRATOR, DISPONENT DELOVNIH NALOGOV IN POENTER**
Nepopolna srednja šola, 2 leti prakse;
- 16. REFERENT ZA OSNOVNA SREDSTVA IN PERMANENTNO INVENTURO**
Srednja šola, 1 leto prakse, ali nepopolna srednja šola, 4 leta prakse.

Osební dohodek po pravilniku o delitvi osebnega dohodka. Na delovna mesta sprejememo tudi začetnike, katerim nudimo vso strokovno pomoč, da bi si pridobili ustrezno prakso ali specializacijo za določeno delo. Kandidati naj svoje ponudbe pošljejo na naslov: Iskra, tovarna radijskih sprejemnikov Sežana. Vlogi mora vsak kandidat priložiti še dokaz o izobrazbi.

Rok prijave: do zasedbe delovnih mest, najmanj 15 dni.

Udeleženci koristnega izleta pred obratom »Keramični kondenzatorji« v Žužemberku

»Naprave« Ljubljana

Uspešna združitev prijetnega s koristnim

V okviru praznovanja 10-letnice tovarne elektronskih naprav, je komisija za rekreacijo pri izvršnem odboru sindikalne organizacije, v soboto, 16. septembra, organizirala izlet na Dolenjsko, z ogledom Iskrinih obratov »Keramični kondenzatorji« v Žužemberku in »Uporie« v Sentjernejju.

Da je ekskurzija v celoti uspela, potrjuje udeležba 50 članov kolektiva, predvsem delavcev, ki so na montažnih delovnih mestih. Udeleženci so se seznanili s proizvodnjo imenovanih obratov in s tehnološkim procesom proizvodnje elementov, katere vsakodnevno vgrajujemo v naše finalne izdelke. Vsi udeleženci izleta so bili nad sprejemom in ogledom obratov zelo navdušeni, za kar gre zahvala tudi predstavnikom obratov, ki so nas lepo sprejeli in nam razkazali svoje delo.

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta

FRANCA ZAKOVSKA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem direktij VI v IC in kolektivu Iskre v Otočah za izraze sožalja in podarjena venca. Še posebna zahvala vsem, ki so dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Sin Rajko

ISKRA — glasilo delovne kolektiva ZP Iskra Kranj, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Igor Slavec. Odgovorni urednik: Janez Silc. — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska loka 4, telefon 22-221, int 333 — Tisk in klišaji: »CP Gorenjski tisk« Kranj

Presenečeni smo bili nad njihovo delovno sposobnostjo, njihovimi rezultati in organizacijo oz. modernizacijo proizvodnje elementov. Na vsakem koraku smo opazili prisotnost naglega industrijskega razvoja, do nedavnega še pasivnih krajev ožje Slovenije, kjer je prav Iskra s svojo prizadevnostjo in organizacijo omogočila tem krajem boljše življenjske pogoje.

V Žužemberku smo položili tudi cvetje k spomeniku pad-

lim v NOB, predstavnik sindikata v Žužemberku pa nam je ob spomeniku v kratkem orisal in podal nekaj dogodkov iz NOV na področju Žužemberka.

Takih izletov si še želimo in jih ima sindikalna organizacija še namen pripraviti v druge tovarne ZP ISKRA, pri čemer upamo, da bomo tudi leteli na tako razumevanje kot so ga izkazali predstavniki obratov, ki smo jih obiskali.

— J. Z. —

Planinski izlet na Jalovec

Planinsko društvo Iskra prireja 20. in 21. oktobra izlet na Jalovec. Odhod iz Ljubljane bo z glavne avtobusne postaje 20. oktobra ob 16. uri z rednim avtobusom do Rateč-Planice. Prihod v Tamar ob 20. uri, kjer bodo udeleženci izleta tudi prespali.

V soboto, 21. okt., ob 5. uri odhod iz Tamarja čez Ozebnik na Jalovec; sestop čez Špičke na Vršič.

Cena izleta za člane 30.—, za nečlane 50.— din. Udeleženci morajo imeti popolno planinsko opremo, t. j. cepin, dereze, gamaše, itd.

Vodja izleta bo: Milivoj Žmitek, ZZA — tel.: 20-341, int. 263.

Prijave sprejema do 17. oktobra: Planinsko društvo Iskra, Ljubljana, Trg Prekomorskih brigad 1, tel.: 57-969.

ISKRA — TOVARNA GOSPODINJSKIH APARATOV SKOFJA LOKA — RETEČE

vabi k sodelovanju večje število delavcev in delavk za razna dela v proizvodnji

Tovarna nudi primerne osebne dohodke, vračilo potnih stroškov, možnosti izobraževanja in izpopolnjevanja ter pridobivanja polkvalifikacije in reševanje stanovanjskih problemov.

Za večje skupine prevoz zagotovljen z uvedbo posebne avtobusne proge.

Zaposlitev je možna za nedoločen in določen čas. Vse informacije dobite v splošni kadrovski službi tovarne osebno, pisмено ali prek tel. št. 85-673.